شماره ۱۳۹ ایکنجی دوره

139

آذربایجان

اشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۲۴

مسئول مدیر :
احمد موسوی
اولرمنین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۱ ریال

آیونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
۶	آیلیه	۱۲۰	«
۳	«	۶۰	«

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین ناشر افکاری‌در

خلقیمیزین صون سوزی

تاریخ ده یئنی شهرلر : انقلاب، دفاع، گوزدلیك ، باتقا صفتلر ایله صفت ائدیریلیرلر . مثلاً تبریزگراد ، لنین گراد، استالینگراد ، قهرمانلیق شهرلری بیرمدافعه قهرمانلیغی کیمی، پاریس ایسه بیر انقلابلار شهری کیمی تاریخده یئر دوتمو شدور. یئرلیم قوجامان تبریزیمیز ایسه هم مدافعه قهرمانلیغی همده بیر انقلاب اوجاغی کیمی تانینمیش‌دور و انقلاب اوجاغی اولدوغوندان‌دا همیشه مینینك لر ، نمایش‌لر و خلق کتله‌لری یئیجا فلاری شهری سئنین آلمیشدر.

تبریزیمیزین مدافعه لر حاقیندا انقلابلار تاریخی‌ارادوقجا زنگین‌دور. تبریزلی هر اوغول کتجه‌لر آنا و آتاسیندان تبریزین کتجمیش شانلی تاریخیندن ، داستانلار ایشیدیر کن یوخویا گیدیب و سحرلر اودا قوز قهرمان بابالارینا لایق‌دراوغول‌اولماق امیدی ایله گوزونو آچمیشدیر.

قیزیل باش حرکتین آلاولی و شدیدحصه‌لریندن‌بریسی تبریزده باش ویرمیشدیر...

ستارخان ، باقرخان نهضتی ، داها صونرا شیخ محمد خیابانی ولاهوتی نهضتی‌نین‌ده اوجاغی‌تبریز اولموشدور. ۲۹ آذری ده تاریخه آنتین‌خط ایله یازان نهضتین باشیندا تبریز یئر توتمو شدور.

دونن دانشرا محوطه‌سینده کی منظم جمعیت انقلابلار و قهرمانلیق‌لار یوردی اولان شهریمیزین کتجمیش لرینین بیر آیدمسی و گله‌جکده آزاد باشاماق ایستین بیرخلقین ارادمسینین سمبلی کیمی گوزه چارپاسالدا ایدی.

دونن تبریز ، بوتون آذربایجانین باشقا شهرلری ایله بیرلیکده و اولا رین نمایندمسی مقتی ایله مقتیمیزین آرادیقا نسبت اولان علاقه وارادمسینی دنیایا نشان ویردی. تبریز یوئی بیر ادما کیمی دگل بلکه اون گون ظرفینده خلق قوشونلاریتا باش مین نفر لیك بیر هیئت ویردیکدن صونرا ابراز ایندی.

دونن تبریز آزادلیغی مدافعه ایتمك حاضر اولان اوز فدائی‌لرین،عسکر لرین و اونلارین تفنگلارین، مسلسل لرین ، توپ‌لارین‌وباشقا سلاح‌لارین هامیسینه نشان ویردی.

بئله ایکنکه آز مدت ظرفینده ۲۱ آذری بارماشقا قدر اولان فرقه سیز و خلقسیز نجه گون مدتینده‌ده خلق اوشونلاری باراتماسنا کی موقتین آیدینجاسینا گوسترردی.

تبریزین دونن کی گوروونوشونین معنالی یوندان عبارت ایدی : قرارلر بویی اسارت‌زنجیرلرین قرماقی ایچون مبارزه ایدن، انقلاب‌لار باراداغی تبریز و اوتون کاریندا مبارزه ایدن باشقا آذربایجان شهرلرینین خلقی بیر دفعه الده ایدیلمیش آزادلیغی صون قطره قانینا قدر مدافعه ایتمك ویرده بئنده لیك قیدی آلتا گیرمه‌جکدیر!

آذربایجان مجلس ملی‌سی

هیئت رئیسه‌سینین

• نظامیه و ساخلولار دان یا حرکت حالیندا اولان ستون‌لاردان قاچان‌ملی‌وظیفه افرادی • حقیقده تصویب اولونموش جزالار .

ماده واحده ـ بو قانون تصویبی تاریخندن اعتبارا آتی مدتینه قدر نظامیه و ساخلو لاردان یا حرکت حالیندا اولان ستونلاردان قاچان ملی وظیفه افرادی اون گونه قدر غایب اولورسا قدیم انتظامی و محاکماتی نظامنامه لر موجبنجه جزالانا جاقلار و اگر اوچ گوندن آرتیق غایب اولورلارسا قراری‌عنوانیله نظامی محکمه‌لر اسگیگی اون‌ایل زحمتلی ایشلرله حبس و یوخاریسی گونله لنمك جزالریله محکوم اولاجاقلار .

یوخاریدا قید اولونان ماده واحده آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سینین ۹ ـ اسفند ۱۳۲۴ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولونمدی .

آذربایجان مجلس ملی‌سینین رئیسی ع ـ شبستری

آذربایجان مجلس ملی‌سینین کاتبی م ـ ولالی

تبریز ۹ اسفند ۱۳۲۴ نجی ایل

اجرا ایدیلسین. باش‌وزیر : پیشه‌وری

دنیا خبرلری

سووِیت اتفاقیندا

باکو رادیوسی ـ سووِیت حکومتی رسمی مقاملارندان بعضی‌سی مسکوادا اقامت ایدن آقای قوام‌السلطنه یه اطلاع ویریلدی که سووِیت اتحادی قرار آلمیشدر که بو گوندن اعتبارا ایراندا نسبی امنیت بر قرار اولان منطقه لردن اوز نظامی قوه لرین چیخارمین، مدینه، شاهرود وسمنان بر منطقه‌لر داخلینده درلر.

مصرده

باکو رادیوسی ـ انگلیس لر طرفیندن مصردموقع اولان نوکه لرین مسئولیتی‌مصر حکومتی‌یوخاریا آپلماسی‌مناسبتی ایله بئی‌دن مصرده محصللر اعتصاب ایتمیشلر وعلیه‌ده بوتون حقوقی ایتجیلر و مدافعه وکیل‌لری ایشدن قوجکمیشلر.

مملکت خبرلری

باش وزیر نظامیه‌ده

جمعه گونی باش وزیر میر آقای پیشه‌وری خصوصاً نظامیه‌یه گئتمیشلر و سرباز لارین وضعیتیله خصوصیله غذا وزیرلرندان رسیدگی ایدیب چدی مسئولار ویریلمیشلر.

بیر داوطلب قادین داها

ملی قوشون سیراسندا داوطلب خدمت ایتمك ایچون صدیقه خانم آدلی بیر خانم باش وزیر میر آقای پیشه‌وریدن بیر قاغاز ویریلمیشدیر.

بو خانمین یئی یاشیندا بیر اوغلی اولدوغوندان آقای پیشه‌وری اونون قاغاز سیناریله جوابلاندیریلمیشدیر

دنیاسی ۱ نجی صفحه‌ده

خلقمیزین اراده‌سینی تمثیل ایدن میتینك

دونن اوغلانلار دانشرا لیسی محوطه‌سینده ، فرقه تشکیلاتلاری، قدائی لر و اوشون حصه لرینین حرکتی ایله ایندیه قدر نظیری گوروونمه‌میش معظم بیر میتینك تشکیل ایدیلمیش ایدی. میتینگده شهر اهالی‌سیندن باشقا اطراف کندلردن گلن اهالی‌ده حرکت ایتمیش ایدیلر.

میتینگ ساعت ۱۵/۱۰ ده شهرین مختلف طبقه لرینین حضوری ایله افتتاح ایدیلدی. میتینگین آچیلیشیندا فرقه‌نین شهر کمیته‌سی مسئولی آقای ولالی طرفیندن معارف وزیریمیز آقای بی ریایه سوز ویریلدی .

آقای میرزا کوز حرارتلی خطابه باشلادی :

حرمتلی خانملار و آقالارا آذربایجان ملتی نوز آرزوسینه چاتیب و ویریمیگی قربانلار و قانلاریماسینا نوز ملی حکومتینین آذربایجاندا قورماقا موفق اولاجاغی، قوی دشمنلریمیز یئنین و آنلاسین که یئریم قلبیمیزه دایشیردیلار ، قوی اونلار یئنین قرکه آذربایجان حکومتینین علیهه آپاردیقلاری تبلیغاتین یالانی آشکار اولموشدور . آرتیق آذربایجانلی نظام لیلیغی گئیمیش و نوز ملی قوشونو ایله افتخار ایدیر ، یاشاسین ملی قوشون ! (عدنلی آلقیشلار)

هر حکومت که اونون دالیسیندا بیر ملی قوشونلاسا یاشاییلمز ، اونا گوره ده یئریمیز مجلسیمیز و ملی حکومتیمیز بو قراره گلدیلر که ملی قوشون یاراتمین و شهانلی جوانلاریمیز ملی حکومتین بو چاغریشنا جواب ویردیلر. یاشاسین آذربایجانین غیرتلی و شجاع جوانلاری ! (آلقیشلار)

عزیز قارداشلارا یئریمیز نظر سالسین هر قوم و هر ملت اوز وقتیندا محترم در که یئریم وار لیمیزین آداب و رسومومیزین و ملی دیلیمیزین علیهه قالخما میدان : بو کیمی ملتلر گرك بیلسین‌لر که آذربایجان اوغول لاری اوز حکومتین دفاع ایده جك و اونلارین قاباغیندا دیز چوکمه‌جکدیر .

من آرتیق دانیشماق ایستمیرم ، من بو بویوك وظیفه‌نی بیتکده ، آقالاریمین و بابالار یمیزین قانلارینین نمونه‌سی اولان اوچ رنگلی بایراقلارین قاباغیندا آند ایچیرم که بیز اوز حکومتیمیزی دفاع ایده‌جگیك ، یاشاسین آذربایجانین کئتنی سین گوردن قلاکردن بحمان و بیرن آذربایجان دموکرات فرقه‌سی ! یاشاسین ملی آزادلیغیمیزی صیانت ایدن ملی مجلسیمیز !

یاشاسین آزادلیغیمیزین نگهبانی اولان ملی قوشونوموز ! آرتیق‌دا بیان شهانلی آزادیخواه و وطن‌پرور آذربایجان خلقی !

یاشاسین آذربایجان حکومتینین صدری و خلقمیزین قوجامان رهبری و آتاسی آقای پیشه وری !

آقای میرزا دان صونرا آذربایجان خانملارین نماینده سی عنوانیله خانم طیره هاشمی یه سوز ویریلدی، خانم طیره هاشمی، من خانملار طرفیندن بو گونکی بیوك و ملی گوروونمه‌یئن متهنگی صمیم قلب ایله تبریك ایدیرم. بیز آذربایجانلی خانملار دا ملی حکومتیمیزی مدافعه‌ایتمك ایچون اوغولاریمیز و قاردا‌شلاریمیز ایله برابر هرجور فداکارلیغا حاضریق‌دیرلر. خلقمیزین نوز ملی حکومتینه و آزادلیغینا آرتیق درجه‌ده علاقه‌سی واردور. بونا گوره بیز خانملاردا خلقمیزین جوانلاریمیزین مبارزه‌سی نتیجه‌سینده نائل اولدوغومیز بو حقیقتی آزادلیغمیزی گوز بیبگی کیمی حفظ ایدیب آزادلیغمیزی بوشماق ایسته‌ین بئره قارشی آماده‌یز مبارزه ایده‌جگیك .

ملی حکومتیمیزین بولوندا بیز آذربایجان خانملاری هر جور فداکارلیق ایشگه حاضر و آماده‌یئك بیز خانملار بو گون ملی حکومتیمیزین سایه‌سینده آزاد و خوشبخت اولوب وطنیمیزی آزادلیغمیزی مدافعه ایتمك ایچون ملی قوشونلار جرگه‌سینه نوز بالالارمیزی سئویجله گوندریریك ایندی آذربایجان خلقی بین اوری گولور، ایندی خلقمیزین ملی قوشونو وسایرلر حسابیمیز دهشه‌خانه گلمیش قدائیلرمیز واردور ، یاشاسین آزاد ، ایسیزین ضامنی اولان خلق قوشونلاری مزا یاشاسین قهرمان قدائیلرمز ، یاشاسین و وار اولسون آزادلیغمیز ! یاشاسین خلقمیزه رهبرلیك ایدن آذربایجان دموکرات فرقه‌سی !

فرقه‌نین و ملی حکومتیمیزین رهبرینه عشق اولسون !

خانم عاقمی دن صونرا میرزا یوسف‌محمدحامدلی‌نوخوز طرفیندن دانیشیرکن بیله دیدی :

من ملی حکومتیمیزین آزاد و باز

دنیاسی ۱ نجی صفحه‌ده

خلقمیزین اراده‌سینی تمثیل ایدن میتینگ

اول صفحه‌دن‌باقیه

لاری طرفیندن بو بویوک میتینگده اشتراک ایدن سربازلار، ضابطلار، کارگرلر، زحمتکشلر، محترم خانملار و آقالارا آنتین سلامیمی بئیریرم!

من بوگون، عراقلی، افتخارلی لباس گیمکده فخر ایدیرم، بزیملی حکومتین سربازلاری وطنپرور، آزادلیخواه‌لری، مدافعه ایتمک ایچون حکومتیمیزین چاغرتسیا سسی‌نه یردیک و حق قوشولاری میراسینا وارد اولوب الیمیزه سلاح آلیب آزادلیغی و ملی حکومتیمیزی مدافعه ایتمکدن اوتری شرافته آند ایچیریک گیمی بوگون سیز بویوک میتینگده ملی حکومتیمیزین رهبرلری قارشیسیندا میلتیمیز سربازلار، ضابطلری و قهرمان آذربایجان خلقینین قانیندا دوروب بولادان محکم سینه‌لری گرب خلقمیزین آزادلیغی حفظ ایتمک آند ایچیریک.

بیز سربازلار ملی حکومتیمیزین و آزادلیغمیزین ضامنی یئک.

بیز ملی حکومتین سربازلاری آتا بابالارمیزین ناموس و حیثیتی و قیزیل سرحدلریمیزی اوز قدرت و بولادان محکم اگینلر قوللاریمیز و الیمیزده‌کی سلاح ایله حفظ ایدیرجیک. هر کس بیزیم آزادلیغمیزی بوغماق ایستیرسه بیز سربازلار اونا امان ورمیرجیک.

یاشاسین آذربایجانین خلق قوشولاری - یاشاسین آذربایجانین ملی حکومتی - یاشاسین آذربایجان خلقینین ارادەسینی تمثیل ایدن ملی مجلسمیز - یاشاسین آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیری!

ملی مجلسمیزین رئیسی بو حیثیتده تریبون دالیسیندا قرار دوتوب بئله سویلەدیلر:

آذربایجان یئتمشدن آرتیق بوحدود آذربایجان چوق چتین شرایطده هیچ بیر وسیله و مساعد اوضاع اولمیان حالدا قرخ ایل بوندان قابلا اوز بویوک قهرمانلارینین قانی ایله و فداکاری بهاسا آزادلیغی ایجاد ایتدی. ایندی او اوز یئتمش ایله آزادلیغی آلیب اوز ملی اراده‌سینی تکمیل ایلەیب. همان تاریخی قهرمانلارین سایین فداکارلیغی ایله که عبارت اولا یئنیدن و حق قوشولاریندان موقق اولاجاق و نتیجه آلاجاقدیر.

یاشاسین آذربایجان روحانی بئک و کندلی سی عبارت اولان بیزیم عزیزلیمیز اتحاد و قیرلیمیز.

(مدنی اقیتلار)

بروفیسور کندچی‌لر نماینده‌سی آقای مشهدی محمدافتخاری سردرودی سوز آلاراق دیدی:

تمدن محترم! بیز کندچی‌لر اوزدەمیزی قاردانلارینا بونایش ایله اوز جدیتیمیزی و قاردانلیغیمیزی ثابت ایلیه‌جگیک، بیزیمیزله بیرلیکده دیمیرقلانا کیمی‌نه قدر چالیشدا چان وار آخر قصه کیمی بولداقدق ایله جنگیک. بیز کندچیلر اوزدەمیزی ملی حکومتیمیزه واله گتردیکیمیز آزادلیغی حفظ ایلیه‌جگیک.

یاشاسین حکومت ملی! (آلقیشلار)

محترم شخص بیزلر قوز بیوز. گیلیزی دالیسیزا یاغلیب آخر قصه کیمی قاچماجاق بیز دیرلیک یاشاسین قراباغ و اونون رهبرلری!

یاشاسین ملی قوشونوموز!

آقای افتخاری‌دن صونرا باش وزیر بیز آقای پیشه‌وری خلقمیزین ملی قوشونا گوستردیکی علاقه‌سی، دولتمیزین یاشلاریمیز مهم اشلر و اصلاحات ایلیندە، هابئله آذربایجان خلقین اوز مقدراتین تعیین‌ده‌کی دان صلاحیت‌لی بیر عامل و مقام اولدوغی خصوصدا معالی وجوشقون بیر نطق سویلەدیلر.

ساعت ۱۱ر۱۵ ده میتینگ خاتمه تاپدی و شهرده قوشون و قدائی حصه‌لری و فرقه تشکیلاتلارینین نمایشی باشلاندی و نمایش‌ده قوشون حصه‌لرینین پیاده، سواری و توپ خانه و هابئله قوشونون صحیه تشکیلاتی شدت باجیلاری‌دا اشتراک ایتمیش‌دی.

مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن‌باقیه

«سن توزون قوشونا گیرمک عوضنه اوغلوی یاخشی بیرعسگر تربیت ایتسن وطن سئودن راضی قالاجاقدر.»

مراغه‌ده بیر بویوک بایرام

مراغه‌دن مخبریمیزین یازدیغینا گوره: ملی وظیفه‌یه چاغیریش ایچون ۲۵ر۱۱ر۲۴ ده مراغه‌دا بیر بویوک بایرام اولموشدور.

بازارلار، حیاتلار تمام برنمش بو مناسبتله مراغه بلدیه سالونوندا خلقین هر طبقه سیندن بویوک بیر جشن مجلسی تشکیل اولونوب و بو جشن ده (۲۰۰) نفردن آرتیق قادین اشتراک ایتمیشدی.

آقالاردان نیجه نفر لازملی صحبتلر ایدەندن صونرا خانملاردان رشاد وثوق و آیگل باداقیان خانم لار ایلکی نفر اوخودولار و آلقیش لاندیلار. صونرا (۳۰۰) نفر، یاخین شهر اهالیسیندن قرماندارلیق جیغاتیه گلدیلر، گیجاردن و سیرا دا الی نفر دن آرتیق اوجا سسله: «بیز خلق قوشونلارینا داوطلب یازیلماغیمیزی خواهش ایدیریک.» دیه‌رک، بیرلار اونلارین باغلارینا گل سپدیلر، جوانلارمیزین وطنه قارشی اولان عشقی بوخلقمیزه مؤثر اولاراق گوروللیغی آلقیشلارلا اوزلاری قارشیلادیلار و بیر ایلکی احساساتلی جیغیشلاردان صونرا ساعت ۱۲ ده بو طنطنه‌لی بایرام و جشن خاتمه تاپدی.

مراغه‌ده

مراغه‌ده یولون خرابلی حمام لارین تعمیر ایدیلمسی صاحبلرینه خبر ویریلمشدی.

۲۰ فیوریال ۱۹۴۶ تاریخی «قومونیست» غزیتەسیندن:

ایران آذربایجانی ملی حکومتینین

کند تصرفات سیاستی و تدبیراری

ایران آذربایجانی اهالیسینین بئش ده دورت حصه‌سی چوخی کندچی یاشاییر. اهالینین ده قرده یاشایان قالان حصه‌سینین بیر قسمتی ده بلا واسطه توپراقلا باغلی، باغچی ایش، بوستانچیلاقلا گئچینیر. بورادا صنایع جئیلمیش چوخ گئری‌ده‌در و مناسبتین جاماعتدا اساسی رول اوینایا بیلمیر. اونا گوره‌ده کند تصرفاتی مسئله‌سی ایران آذربایجانی خلقینین حیاتیندا مهم بیر دورور.

آذربایجانین اوزه‌لیکلا سنیت و رنگین توپراقلاری، بول صولاری، معتدل اقلیمی کند تصرفاتینی گلیرلی بیر منبع اولماسینی تامین ایتمیشدیر. ایران آذربایجانی کندلیسینین بیشدیر دیگی بول تاخیل، میوه، سبزه‌لیک لری مال قازانین محصولی نه‌ایتمک خلقین احتیاجینی تامین ایدیر، حتی آذربایجان تهران و ایرانین باشقا ولایتلری ایچون ده بیر آذوقه‌سی رولینی اوینایار.

بوراین کند تصرفات محصول لاری (بوغدا، توتون، گئتیرش، اوزی میوه، پامبیق، بون، گون و سایره) ایرانین خارجی تجارتینی دماماسینی تشکیل ایدیر. بوسیندندیر که ایراندا آقاق ایتمیش سلالالار خصوصیله رضا شاه حکومتی ایران آذربایجانی کند تصرفاتینی توزی ایچون اساس گئیر منبعی ایتمک چالیشمیش و آذربایجان کندلیلرینین فداکارلیغی، توپراغین برکتی سایه‌سینده بول و اوجوز محصول الده ایتمیشدو. لاکین ایران حکومتی بوراداکند تصرفاتینی انکشاف ایچون هیچ بیر ایش گوره‌مدیشدی. بیرجه اونی دیمک کفایت ایدیر که ایران آذربایجانی کندلی لری نه اینکه قوبان و قرادوروون نه اولدیغی بیلمیرلر، بوراداحتی ان عادی کند تصرفات آلتی سالیلان دمیرلا، دمیر کولاکلا، بئله ایشلەدیلمیر، توپراق گوبرلەنمیر، بوستانچیلیق و مالداریق صاحبلریندە هیچ بیرتی اصول تطبیق ایدیلمیر، مال قارا یاخاریق کومکی گوستریلمیردی، کند تصرفاتیندا یئگانه مهم آلت، آغاج خیش ایدی، فوشقارلومسی اولاراق آیاق اوکسوزدن استفاده ایدیلیر ایدی.

«آذربایجان» غزیتی ۹۶ نجی نمره‌سینده (۹ یانوار ۱۹۴۶) بو حقده یازیر:

«بیزیم اولکه‌جزده فلاحتین اصولی آیدیندر و کند انسان اوتانیر همین که، ایندی کی دنیادا بوراداوج ایاییندان قالمیش خیش گاو آهن و اوکوز ایله بیر سوریرلر، کندلی لرین طرز حیاتلاری انسان لیقا لایق اولان بیر وضعیت دگل تهران حکومتی مسئول‌لاری خلقلری دالیدا و استعماره حاضر بیر وضعیته سالماق ایچون آدم عصرلەرین‌ایران فلان فلاحت سیستمەدن ال چکمک.»

تهرانین مستملکه یا چیورمش اولدوغی ایران آذربایجانی کند تصرفاتیندا سو مسئله‌سی‌ده خصوصی اهمیت مالک در. بیشه‌لرین آزالمی [حتی یوقالمی] بوراداطبیعا سبب اولور و اکین برای باغلار حتی اوزومچیلیک اوچون سوارلماق طلب ایدیر. بورادا سو حیات مسئله‌سی در.

آذربایجاندا سو آز دگلدیر. آذربایجانین هیشه باشی داغلی ساوالان و باشقا داغلاریندان مختلف اساقلاندیرا آخان قیزیل اوزن، قارا سو، (چوبوده و خیالدا) آجی چای، ارتور چای، چاقاتی اهر چایی، بایقلی چای، آغ چای کیمی چایلار و آراز بیری بوراین کند تصرفاتیندا حل ایدیجی رول اوینایر. بو چایلارین آخدیغی وادیلرده گوزل باغلار، زمیلر، پامبوق و چوخلوقور تارلالاری واردر. بونا باخماراق سوارما ایشی چوخ ابتدائی و چوخ برباد شکیلده‌در.

کند تصرفاتین گئری ده قالماسینی و کندلی لرین آچیاجاقلی وضعیتده یاشامالارینی هام سیاریدن بیری و یئگانه‌سی اوزریندە حاکمیت، توپراقدان استفاده شرطلرینین اولدیغیدا آغیر اولماسی ویرگیلرین آغیرلیغی ایدی. نتیجه اوئی دیمک اولار کیچیرل توزن چاپیدان و اونون قوللاریندان سو آلان رنگین و میت زنجان محالی توپراق لارینین بیر قسمینه آیماق بیر غیر بویوک مرتجع ملک دار آقالیق ایدیر ایدی. تهران مرتجع حکومتیندن بلا واسطه گومک آلان و اونون سئید اصول لارینا آرخا لانماق آذربایجان خلقینین بو دفعه‌لیک غصب ایتمیش اولدیغی بو توپراقلاردا ایشله‌ین کندلی لری مجبور ایدیر ایدیکه محصولون بئش ده دورت حیصه‌سینی اونا ویرسونلر.

توپراقلارین مهم بیر حصه‌سینده رضا شاه و اونون آل آلتی لارینین دولتین ایندەایدی. «حالده» آد لاندا دولت برلری توپراقلارین آن مثبت، آن بول سولی قسمرایدی.

اورمیه و خوی کیمی بیر سیرا بیرلرده‌ده دولت و آیری ملک دار لار توپراقلارین بیر قسمینی‌ده تاجرلره ساتمیشیدی.

بلا واسطه کندلی یا مخصوص اولاراساسا ایران آذربایجانی تورپاقلارینین آچیلماسی اون لاجیلی تشکیل ایدیردی.

ایران آذربایجانی کندلیسینین دا اوزون زمانلاری حکم سوردون بو وضعیت توتلکده. آخیر بیر ملاکین جانی بوقسولوقوداش سیرلیقلاریچون مسیح تشکیل ایدیر ایدی. میلرله آذربایجان کندلی سی بیر نیکه چورک قازانماق ایچون قوشو توتکه اره و ایرانین بیر چوخ ولایتلرینه داغیلماغا مجبور اولوردی. بو گون تهراندا، ساری دا، اصفهاندا و سایر شهرلرده کی فابریکا و زاوودلاردا چالیشان اهالیلارین ایرانداکی بگلیک خت بدبختلرینده، شیشتک کومور بدبختلرینده و بول اشا آیماق جانی آذربایجان کندلی سی ایتمک مجبوردور. ایران آذربایجانین توزینده‌ده (تبریز ده، اورمیه‌ده، اردبیل ده و باشقا شهرلرده) بیر نیکه چورک قازانماق ایچون شهره آخیشان جانی کندلی یه راست گلمیشدی اولار.

هیچ ده تصادفی دگلدیر که، ایران آذربایجانیندا تشکیل ایدیلمیش آذربایجان دیموقرات پارتیاسینین واقعون رهبرلیگی ایله یارانمیش ملی حکومتین مرامنامه و مراجعت نامه لریندە کند تصرفاتی مسئله‌سی مهم بیر دورور.

ایستر پارتیانین و ایستەرسه حکومتین مرامنامه‌سینده ایران آذربایجانی خلقینین رفاه و مدنیتین تورپاقلارینا اولدیغی مسئله‌سی چوخ دوزگون قویولموشدور. پارتیا و حکومت مملکتین انکشاف و ترقی سی ایچون ایلک نوبه‌ده تورپاقسیز کندلی یه تورپاق ویریلمسی کندلی لرین آراسیندا ایش سیر لیکین آرادان قالدیریلماسی مسئله‌سی گومون تدبیر سالیناراق وظیفه‌سی کیمی اعلان اولونموشدور.

بو عدالتلی وظیفه‌نی یرینه یئتیرمک ایچون ایران آذربایجانی ملی حکومتی بیر سیرا دوزگون تدبیر لره ال آتمالی ایدی.

بوراداکند تصرفاتین اساس جهتی تورپاق مسئله‌سی، اونون کندلی یه ویریلمسی مسئله‌سیدر.

و ایندیلی سوروللورکن مهم بیر مسئله‌ده اورتایا چیخیر ایدی.

کندلی یه تورپاق هانسی منبع دن ویریلمالی ایدی؟

ایستر پارتیانین و ایستەرسه حکومتین مرامنامه‌سینده خصوصی مالکلیغین توخونولماز لیغی تامین ایدیلیر. حکومت مرامنامه‌سینین ۱۷ نجی ماده‌سینده بو حقده دیمیلیر:

قورتارمادی

اعلان

بو گون ساعت یئدده تبریز مدنیت اوزنده گلستان پالتیدا شفق مجله‌سینین اوخوجولارینین قوقراسی اولاجاقدر. قوقراسدان سونرا یئدی کیتوقلیم گوستریله جکدر.